

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:53
sssjournal.com

pp.7481-7489
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 22/10/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 24/12/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 24.12.2019

TÜRKİYE'DE KORUYUCU AİLE UYGULAMASI İLE İLGİLİ YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF POSTGRADUATE THESES WRITTEN ABOUT FOSTER-PARENT PRACTICES IN TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi. Fatih AYDOĞDU

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Erzincan/TÜRKİYE

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.j.1945>

Reference : Aydoğdu, F. (2019). "Türkiye'de Koruyucu Aile Uygulaması İle İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi", International Social Sciences Studies Journal, 5(53): 7481-7489.

ÖZ

Çalışmada Türkiye'de koruyucu aile uygulaması ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi, yapılan çalışmaların yapıldığı yıl, tez türü, üniversite, enstitü, araştırma modeli, araştırma türü ve konusunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma tarama modelinde olup betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak epistemolojik doküman analizi kullanılmıştır. Bu amaçla çalışmaya 1977 yılından bu yana Türkiye'de yapılmış ve Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi internet sitesinden "koruyucu aile" anahtar kelimesi ile taranarak tam metnine ulaşılabilen lisansüstü tezler dahil edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde 1977 yılından bu yana yapılan lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu, farklı üniversite ve enstitülerde çalışmaların yapıldığı, araştırmaların daha çok tarama türünde olduğu, deneysel çalışmalara çok az yer verildiği ve en çok sosyal hizmetler konusunda tez çalışmalarının yapıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Koruyucu aile, korunmaya muhtaç çocuk, lisansüstü tezler, yüksek lisans tezi, doktora tezi, tez inceleme

ABSTRACT

In this study it was aimed to examine the postgraduate theses written about foster-parent practices in Turkey and to determine their year, type, university, graduate school, research model, research type and subject. This study is in screening model and descriptive method was employed in it. Epistemological document analysis was used as the data collection method. To this end, the theses written after 1977 in Turkey and of which full text were accessed using "foster-parent" key word in the website of The Council of Higher Education Thesis Center, were included in the study. As a result of the study, it was found that; majority of the theses written after 1977 was master's theses, the studies were carried out in different universities and graduate schools, the studies were usually carried out using screening model, there were a very limited number of experimental studies and the theses were written at most in the subject of social services.

Key Words: Foster family, child in need of protection, postgraduate theses, master's thesis, PhD Dissertations, theses examination.

1.GİRİŞ

Aile, çocuğun gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Erdim, 2019). Aile, neslin devamını sağlayıp toplumsallaşma sürecini kolaylaştırırken çocuklara sevgi ve şefkat sağlayan temel birim olarak işlev görür (Pannilage, 2017). Her çocuk aile denilen böyle bir yapının içinde yaşamak ister. Ancak bazı çocuklar sahip oldukları dezavantajlarından dolayı aile içinde yetişme imkânından yoksundur. Bu gruplardan biri de korunmaya muhtaç çocuklardır. Korunmaya muhtaç çocuklar, ihtiyaçlarının karşılanması konusunda güçlük çekmektedir (Aydoğdu ve Gürsoy, 2018).

Korunmaya muhtaç çocukların öz ailesi yanında bakım, koruyucu aile, evlat edindirme ve kurum bakımı gibi yöntemlerle bakımları sağlanmaktadır (Aydoğdu, 2016). Bu yöntemlerden biri olan koruyucu aile yöntemi, korunmaya muhtaç çocukların biyolojik ailesi olmayan bir ailenin yanında gönüllü ya da ücret karşılığında bakımının sağlanmasıdır. Bu bakım yöntemi, genellikle biyolojik ailenin çocuğun bakım ve korumasında isteksiz ve yetersiz olması veya çocuğa bakımı yasaklanmış olması durumunda tercih edilmektedir (Mohd ve Kadir, 2012).

Son yıllarda korunmaya muhtaç çocukların bakımı ve yetiştirilmesinde aile ya da aileye benzer yapılardan oluşan bakım yöntemleri tercih edilmektedir. Çocuğun kendi ailesi yanında bakımı mümkün olmadığı durumlarda bir aile içinde yetişme imkanı sağladığından koruyucu aile uygulamasının önemli bir bakım yöntemi olduğu düşünülmektedir. Çocukların bu bakım yöntemi içinde sağlıklı bir şekilde yetiştirilmesi için belli şartlar getirilmiştir. Koruyucu ailelerin Türk vatandaşı olması ve Türkiye’de sürekli ikamet etmesi, 25-65 yaş aralığında olması, en az ilkökul düzeyinde eğitim almış olması, düzenli gelire sahip olması, çocuk ile koruyucu aile olacak eşlerden, yaşı küçük olan eş arasındaki yaş farkının 18 yaştan az olmaması ve aile ilişkilerinin iyi olması gerekmektedir (Yazıcı, 2014). Bununla birlikte koruyucu aileler çocuğu aldıktan sonra eğitim almaktadır.

Koruyucu ailede bakımı sağlanan çocuklar gerek korunma altına alınmadan önce gerekse de korunma altına alındıktan sonra çeşitli travmatik deneyimler yaşadıklarından yetişkinlerle güven temelli ilişkiler kurarken zorlanmakta, kendilerini suçlama, başarısızlık gibi olumsuz duyguları yaşayabilmekte, yetiştirildikleri aile ile aralarında uyum sorunları yaşanabilmektedir (Yazıcı, 2014). Yaşa bağlı olarak değişmekle birlikte biyolojik ailesindeki aile sistemiyle koruyucu aile içindeki aile sisteminin farklı olması, koruyucu ailenin biyolojik çocuğuyla çatışma yaşamaya başlamaları, koruyucu ailenin rol ve sorumluluklarının yerine getirememesi gibi sorunlar koruyucu aile uygulamasının işlerliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Koruyucu ailede bakımı sağlanan korunmaya muhtaç çocukların gelişimlerinin desteklenmesi, koruyucu aile uygulaması ile ilgili sorunların tespit edilmesi ve çözülmesi için sivil toplum kuruluşları, ilgili bakanlıklar ve üniversitelerin daha çok çaba göstermesi gerekmektedir. Özellikle son yıllarda üniversitelerde koruyucu aile uygulamasıyla ilgili pek çok çalışma yapılmasına rağmen koruyucu aile uygulamasıyla ilgili önemli konuları ele alan ve bu bakım yöntemiyle ilgili alana yenilik getiren daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılan araştırmalarda da sosyal hizmetlerin koruyucu aileleri desteklemede önemli rolü olduğu ve yeni stratejiler oluşturmaya ihtiyaç olduğu ve koruyucu ailelerle profesyoneller arasındaki etkileşimler için desteklerin yetersiz olduğu vurgulanmaktadır (Blythe ve ark., 2012; Canali, Maurizio ve Vecchiato, 2016). Bu nedenle konuyla ilgili olarak özellikle derinlemesine ve titizlikle çalışmayı gerektiren, üniversite ve enstitüler tarafından onaylanan lisansüstü tezlerden yararlanılabilir. Koruyucu aile uygulamasıyla ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi, koruyucu aile uygulaması ile ilgili araştırmaların özelliklerini belirlemede katkı sağlayacak ve sivil toplum kuruluşlarına, devlete ve konuyla ilgili çalışan akademisyenlere fikir verebilecektir. Bu doğrultuda araştırmada Türkiye’de koruyucu aile uygulaması ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de koruyucu aile uygulaması konusunda geçmişten günümüze kadar (1977-2019) yapılmış olan lisansüstü tezleri çeşitli yönleriyle incelemektir. Bu amaç doğrultusunda YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) ulusal tez merkezi üzerinden bu konuda yapılmış olan lisansüstü tezlere ulaşılmıştır.

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?

- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin türlerine göre dağılımı nasıldır?
- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin enstitülere göre dağılımı nasıldır?
- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin araştırma modeline göre dağılımı nasıldır?
- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
- Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin konusuna göre dağılımı nasıldır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve analizi gibi başlıklara yer verilmiştir.

2.1.Araştırma Modeli

Araştırmada nitel araştırma deseni kapsamında doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen konular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Önemli bir araştırma aracı olan doküman incelemesi, araştırmacının müdahalesi olmadan hem basılı hem de elektronik materyallerin ve belgelerin gözden geçirilmesi veya değerlendirilmesini sağlayan bir yöntemdir (Bowen, 2009). Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara geniş perspektiften bakıp son 42 yılda bu konuda neler yapılmış, nasıl ele alınmış olduğunu anlayabilmemizi sağlaması bu yöntemi seçmemizde etkili olmuştur. Çalışma verileri YÖK ulusal tez merkezi aracılığıyla elde edilmiştir.

2.2.Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini koruyucu aile uygulaması konusunda Türkiye’de yapılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise bu kapsamda Türkiye’de yapılmış en eski tezin yılı olan 1977 ile 2019 yılı arasında (42 yıl) bahsedilen ve veri tabanlarında ulaşım izni verilen öğretmen yetiştirmeye (öğretmen eğitimi) ilişkin hazırlanan tezler oluşturmaktadır. Örneklem yöntemi bakımından herhangi bir seçime gidilmemiş, bu konuda çalışma örnekleminin tümüne ulaşılması hedeflenmiştir. Ulaşılan tez sayısının 28 yüksek lisans ve 3 doktora tezi olmak üzere toplam 31 adet olduğu belirlenmiştir.

2.3.Verilerin Toplanması

Veriler elde edilirken veri tabanlarında ilgili konuda kapsamlı veriler elde edebilmek adına, araştırmacının amacına hizmet ettiği düşünülen “koruyucu aile” terimi anahtar kelime olarak taranmıştır.

2.4.Verilerin Analizi

Tezler, araştırmacı tarafından tez inceleme formu geliştirilerek incelenmiştir. Veri analizi forma kaydedilen tezler içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde birbirine benzeyen verileri belirli kavram ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmekte ve okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlenerek yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu doğrultuda analiz kapsamında ulaşılabilen tezlerin türleri, yapıldıkları yıllar, üniversiteler, enstitüler, araştırma modeli, yöntemi ve konusu gibi çeşitli değişkenler bakımından hem sayıca hem de sahip oldukları özellikler yönünden ele alınıp incelenmiştir. Ayrıca araştırmacı tarafından geliştirilen tez inceleme formu iki alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve araştırmanın geçerliği sağlanmıştır.

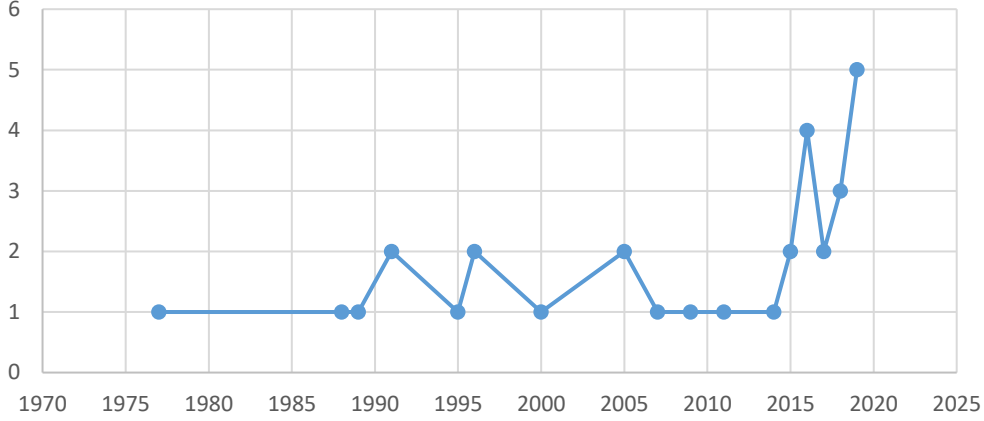
3.BULGULAR

Türkiye’de yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının yapıldıkları yıllar, türleri, üniversiteler, enstitüler, araştırma modeli, yöntemi ve konusuna göre dağılımları aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

3.1. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin yıllara göre dağılımına ilişkin bulgular

Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin yıllara göre dağılımı Grafik 1’de gösterilmiştir.

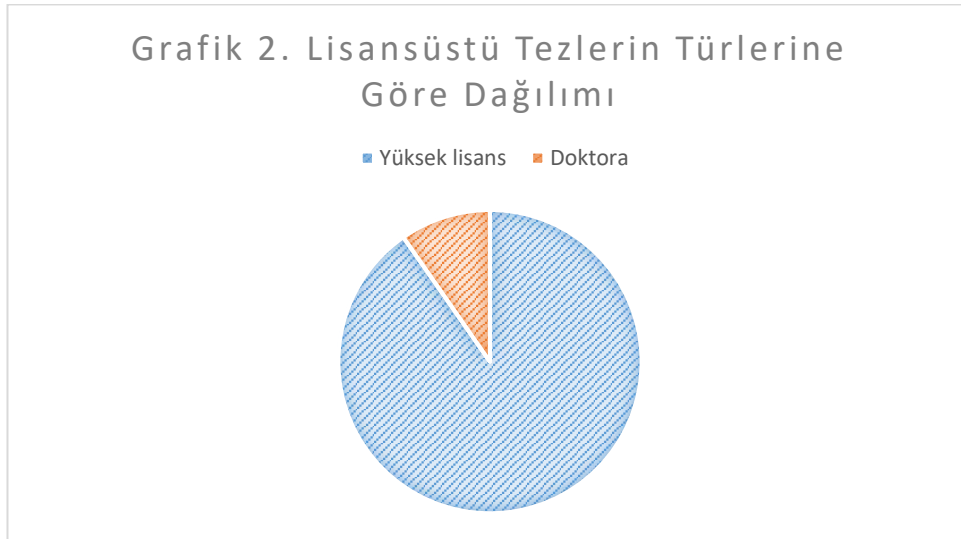
Grafik 1. Lisans Üstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde koruyucu aile uygulaması ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin 1977 ile 2019 yılları arasında gerçekleştiği, 2015 yılından sonra yapılan lisansüstü tezlerin artış gösterdiği, en çok tezin 2019 yılı içinde gerçekleştiği, yapılan lisansüstü tezlerin % 58,06’sının 2010 yılından sonra gerçekleştiği görülmektedir.

3.2. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin türlerine göre dağılımına ilişkin bulgular

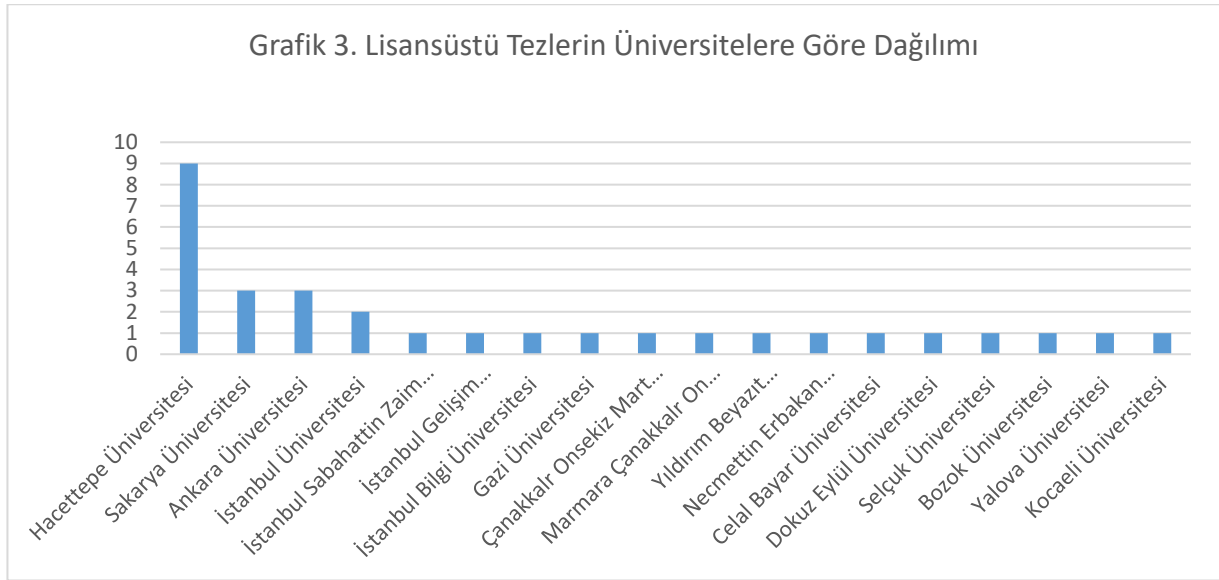
Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin türlerine göre dağılımı Grafik 2’de gösterilmiştir.

Grafik 2 incelendiğinde yapılan lisansüstü tezlerin % 90,32’sinin (f=28) yüksek lisans tezi olduğu, doktora tezlerinin sayısının çok az (f=3) olduğu söylenebilir.

3.3. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin üniversitelere göre dağılımına ilişkin bulgular

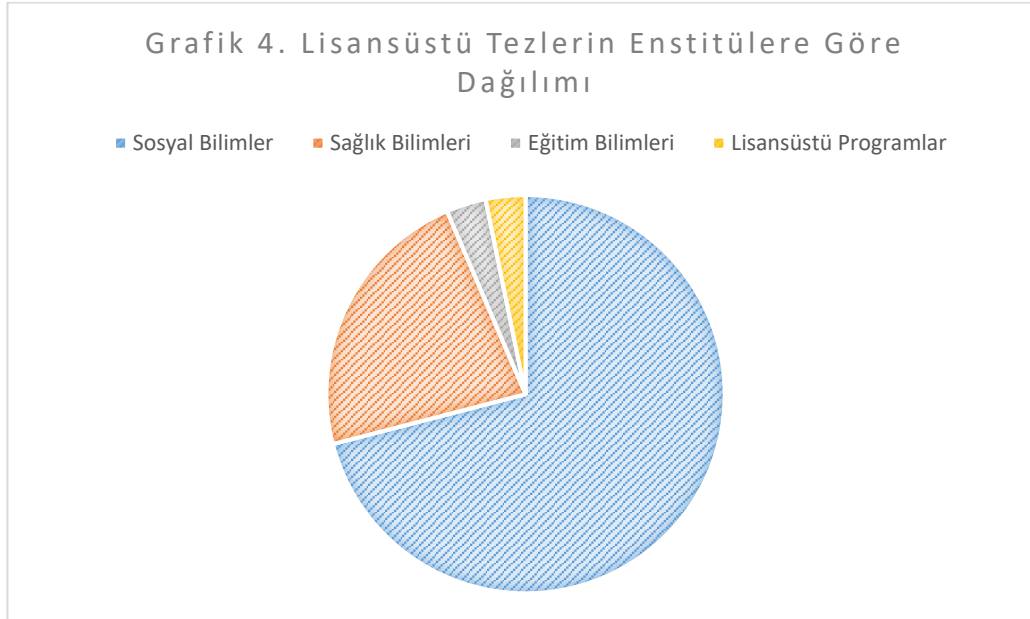
Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin üniversitelere göre dağılımı Grafik 3’te gösterilmiştir.

Grafik 3 incelendiğinde 18 üniversite tarafından tezlerin yayınlandığı, en çok tezin Hacettepe Üniversitesi tarafından yayınlandığı, Sakarya ve Ankara Üniversitelerinde yayınlanan tezlerin eşit sayıda olduğu, İstanbul Üniversitesi tarafından 2 tez yayınlandığı ve diğer üniversitelerin birer tane tez yayınladığı görülmektedir.

3.4. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin enstitülere göre dağılımına ilişkin bulgular

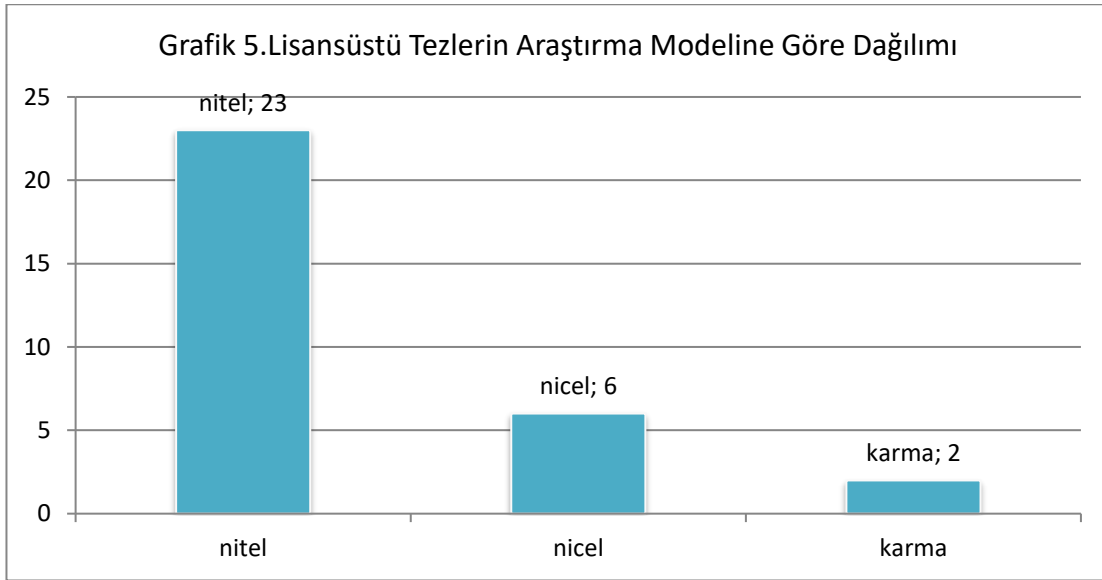
Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin enstitülere göre dağılımı Grafik 4'te gösterilmiştir.

Grafik 4 incelendiğinde tezlerin dört farklı enstitü tarafından yayınlandığı ve en çok tezin sosyal bilimler enstitüsü (f=22) tarafından yayınlandığı görülmektedir.

3.5. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin araştırma modeline göre dağılımına ilişkin bulgular

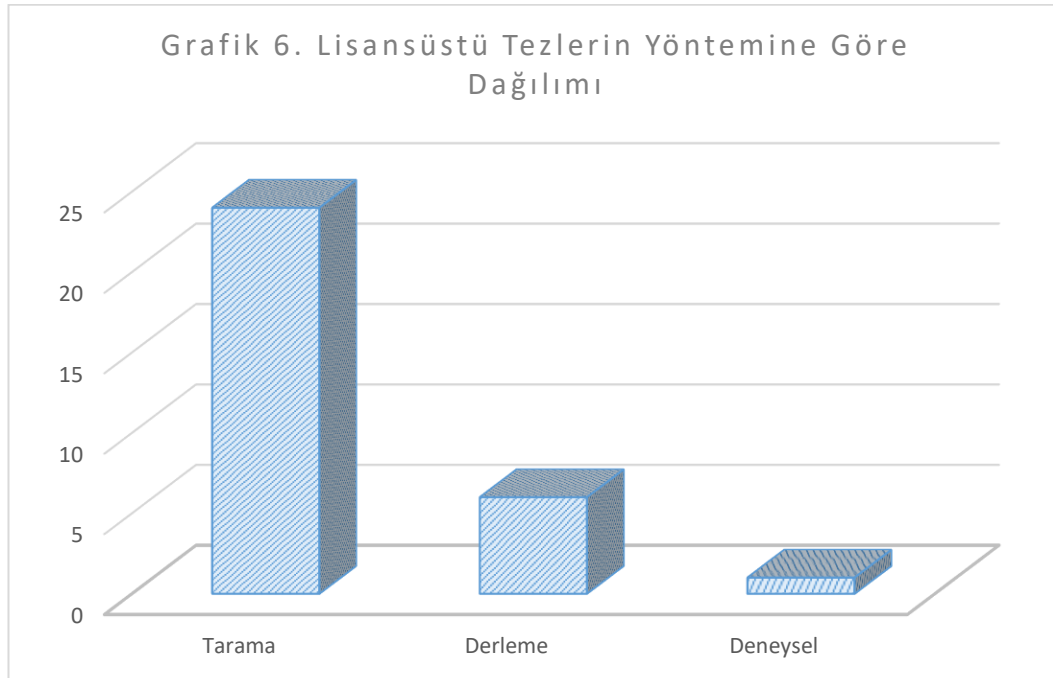
Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin araştırma modeline göre dağılımı Grafik 5'te gösterilmiştir.

Grafik 5 incelendiğinde nitel araştırma modeli/deseninin en çok kullanılan model olduğu ($f=23$), nicel araştırma modeli/deseninin araştırmaların %19,35'inde kullanıldığı ve iki araştırmanın karma desene yürütüldüğü görülmektedir.

3.6. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımına ilişkin bulgular

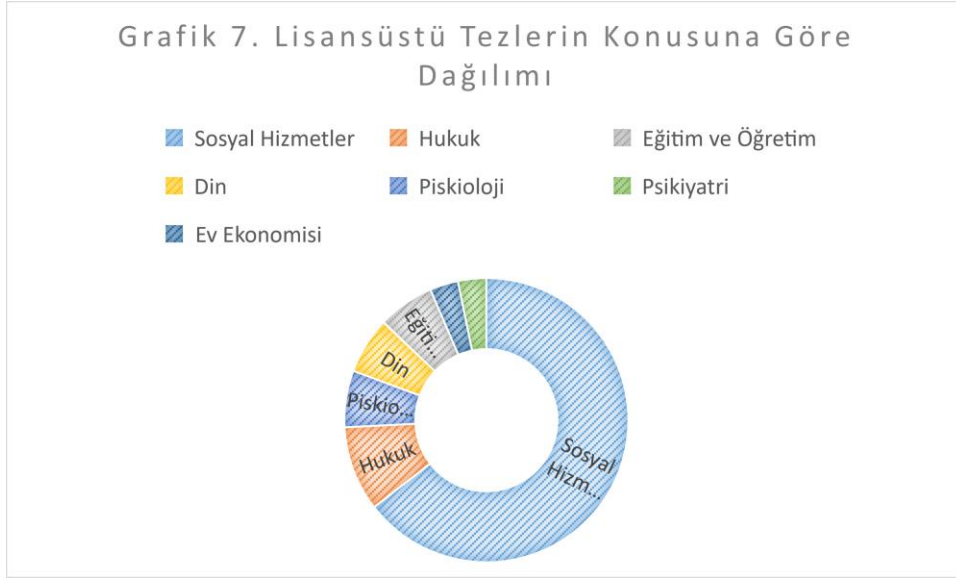
Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin araştırma yöntemine göre dağılımı Grafik 6'da gösterilmiştir.

Grafik 6 incelendiğinde örnekleme dâhil edilen lisansüstü tezlerin % 77,42'sinde ($f= 24$) tarama yöntemi kullanıldığı, % 19,36'sinin ($f=6$) derleme çalışma olduğu ve bir tanesinde ise deneysel yöntem kullanıldığı belirlenmiştir.

3.7. Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin konusuna göre dağılımına ilişkin bulgular

Koruyucu aile uygulamasını konu alan çalışmalara ilişkin yapılan tezlerin konusuna göre dağılımı Grafik 7'de gösterilmiştir.

Grafik 7 incelendiğinde lisansüstü tezlerin en çok sosyal hizmetler konusunda gerçekleştiği, psikiyatri ve ev ekonomisi konusuna çok az ($f=1$) yer verildiği görülmektedir.

4.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Koruyucu aile bakımı, öz ailesi tarafından bakım ve korunmaları sağlanamayan, anne ve babasından ayrılmış veya terk edilmiş çocuklar ve kimsesiz çocuklar için bir aile sıcaklığı ve şevkati sunmaktadır (Yazıcı, 2014). Ancak koruyucu aileler, biyolojik ebeveynin ihmali ve bakım eksikliğiyle evlerine yerleşen çocukların yetiştirilmesinde sosyal hizmet birimleri tarafından yeterli desteği görmediklerini belirtmektedir (Canali, Maurizio ve Vecchiato, 2016). Bu nedenle son yıllarda daha çok tercih edilen bir bakım yöntemi olan koruyucu aile uygulamasıyla ilgili çalışmaların irdelenmesi ve konu ile ilgili yapılan çalışmaların yönünün belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada koruyucu aile uygulaması ile ilgili 1977 yılından itibaren lisansüstü tezlerin yapıldığı ve 2015 yılından sonra konu ile ilgili çalışmaların artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Koruyucu aile uygulaması ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin artması, koruyucu ailede yetişen çocukların gelişimlerinin desteklenmesi konusunda ilgililere önemli mesajlar verebilecektir. Bununla birlikte yapılan lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans olduğu görülmüştür. Koruyucu aile uygulaması ile ilgili konuları bilimsel bir bakış açısı ile inceleyip, elde edilen sonuçları yorumlama ve sentez etme noktasında önemli katkılar sunabilen doktora tez çalışmalarına ağırlık verilmesi gerekmektedir. Doktora tez çalışmalarının az olmasında, ekonomik ve zaman yönünden ve psikolojik olarak yüksek lisans sürecine göre daha fazla çaba gerektirmesi etkili olabilir (Vatansever Bayraktar ve Girgin, 2018).

Koruyucu aile uygulaması ile ilgili tezlerin 18 farklı üniversitede yapıldığı tespit edilmiştir. Tez çalışmalarının farklı üniversitelerde yapılması önemli bir sonuç olarak görülmektedir. 1960'lardan beri koruyucu aile uygulamasının yaygınlaşması için çeşitli çalışmalar yapılmasına rağmen yetersiz düzeyde olması (Karatay, 2017) ve Türkiye'nin her bölgesinde koruyucu ailelerin olması; koruyucu aile uygulamasına farkındalık oluşturulması ve ilgililere fikir vermesi açısından konuyla ilgili tez çalışmalarına daha çok üniversitede yer verilmesini gerekli kılmaktadır.

Koruyucu aile uygulaması ile ilgili tezlerin dört farklı enstitüde ve en çok sosyal bilimler enstitüsünde yapıldığı belirlenmiştir. Tez çalışmalarının en çok sosyal bilimler enstitüsünde yapılması, koruyucu aile uygulamasının aileleri ve dolayısıyla toplumu yakından ilgilendiren sosyal bir konu olduğunu göstermektedir. Koruyucu aileye yerleştirilen çocukların yüksek oranda psikiyatrik semptomlar, gelişimsel gecikmeler, genel bilişsel bozukluklar ve bağlanmayla ilgili sorunlar göstermesi, koruyucu ailelerin ebeveynlik rollerini güçleştirmekte (MacGregor ve ark., 2006) ve bu nedenle koruyucu aileler gerek aile çevresinden gerekse de uzmanlardan destek almaya ihtiyaç duymaktadır.

Koruyucu aile uygulaması ile ilgili tezlerin büyük çoğunluğunun nitel araştırma türünde yürütüldüğü saptanmıştır. Nitel araştırmaların konu ile ilgili yapılan çalışmalarda kullanılması, konu ile ilgili ele alınan alanların derinlemesine ortaya konulması açısından önemli bir sonuç olarak görülmektedir. Karma desen çalışmalarının az sayıda olması ise, konu ile ilgili çalışmalarda sonuçların ortaya konmasında eksiklik oluşturabileceğini düşündürmektedir. Karma desen çalışmaları, araştırmacının daha anlaşılır bir çalışma

tasarımı yapmasına (Greene, 2005) ve böylece çeşitli yöntemleri kullanarak olayları bir çerçeve içerisinde sunmasına, analiz etmesine ve bir araya getirmesine imkan verir (Baki ve Gökçek, 2012).

Koruyucu aile uygulaması ile ilgili tezlerin çoğunluğunun tarama türünde gerçekleştiği ve deneysel desende yürütülen çalışmaların çok az olduğu görülmüştür. Deneysel desende yürütülen çalışmaların az olması, koruyucu ailede bakımı sağlanan çocukların ve koruyucu ailelerin desteklenmesi konusunda eksikliğe yol açabilir. Koruyucu aile uygulaması ile ilgili yapılan müdahale çalışmalarının, koruyucu aile ve korunmaya muhtaç çocuğa katkıları olduğu bilinmektedir. Koruyucu aile uygulamasında, koruyucu aileler özellikle çocuğun biyolojik ailesine dönüşü mümkün olmadığında çocuğun bakımını benimseme konusunda daha yetkin olmak durumundadır. Bununla birlikte birçok koruyucu aile, koruyucu bakımın kendi biyolojik çocuklarına etkisi konusunda kaygılanmaktadır (Studer, 2014).

Koruyucu aile uygulaması ile ilgili tezlerin sosyal hizmetler, hukuk, eğitim ve öğretim, din, psikoloji, psikiyatri ve ev ekonomisi olmak üzere birçok konuda yapıldığı, en çok sosyal hizmetler konusunda tez çalışması yapılırken psikiyatri ve ev ekonomisi konusunda çalışmaların çok az olduğu görülmüştür. Koruyucu aile uygulaması ile ilgili farklı konu alanlarında çalışmalar yapılması, bu bakım yönteminin disiplinler arası bir bakış açısını gerektiren bir bakım yöntemi olduğu ve bu yönüyle değerlendirilerek çalışmaların yapılması konusunda fikir sunmaktadır. Ev ekonomisi ve psikiyatri konusunda çalışmaların yetersizliği, çocukların gelişimsel değerlendirilmesi açısından bir eksiklik olarak kabul edilebilir. Koruyucu aile ve korunmaya muhtaç çocukların yaşadıkları değişimlerin, travmatik yaşantılarının ve gelişimlerinin değerlendirilmesine yönelik çalışmaların çocukların gelişimlerinin desteklenmesi konusunda fikir oluşturabilecektir. Koruyucu aile uygulamasında çocukların sosyal ve duygusal refahının sağlanmaması, koruyucu aile ve çocuk arasından çatışmaların yaşanmasına, koruyucu aileliğin sona ermesine neden olabilir (Williams-Mbengue, 2016).

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda,

- Koruyucu aile uygulaması ile ilgili doktora tezlerinin daha çok yapılması,
- Koruyucu aile uygulaması ile ilgili tezlerin daha çok üniversitede yapılması ve danışmaların bu konuda lisansüstü eğitim gören öğrencileri yönlendirmesi,
- Karma araştırma türünde ve deneysel desende daha çok tez çalışmasının yapılması,
- En ekonomisi ve psikiyatri konusunda çalışmalara ağırlık verilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Aydoğdu, F. (2016). Çocuk Evinde Kalan Çocukların Karşılaştıkları Sorunların ve Beklentilerinin İncelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5 (1), 63-71.
- Aydoğdu, F., Gürsoy, F. (2018). Çocuk Evi Ve Ailesi Yanında Kalan Ergenlerin İhtiyaç Doyum Düzeylerinin İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22 (1), 59-84.
- Baki, A., Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (42), 1-21.
- Blythe, S. L., Halcomb, E. J., Wilkes, L., & Jackson, D. (2012). Perceptions of long-term female foster-carers: I'm not a carer, I'm a mother. *British Journal of Social Work*, 43(6), 1056-1072.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Canali, C., Maurizio, R., Vecchiato, T. (2016). Foster care: motivations and challenges for foster families. *Social Work & Society*, 14(2).
- Erdim, L. (2019). Alkolizmin Aile ve Çocuk Üzerine Etkisi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6 (1), 193-200.
- Greene, J. C. (2005). "The generative potential of mixed methods inquiry". *International Journal of Research & Method in Education*, 28 (2), 207 – 211.
- Karatay, A. (2017). Türkiye'de Koruyucu Aile: Kökenleri, Gelişimi ve Bugünü. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 389-427.
- MacGregor, T. E., Rodger, S., Cummings, A. L., Leschied, A. W. (2006). The needs of foster parents: A qualitative study of motivation, support, and retention. *Qualitative Social Work*, 5(3), 351-368.

- Mohd, A., Kadir, N. A. (2012). Protection of children in Malaysia through foster care legislation and policy. *International Journal of Social Sciences and Humanity Studies*, 4(1), 63-72.
- Pannilage, U. (2017). Impact of family on children's wellbeing. *Journal of Sociology and Social Work*, 5(1), 149-158.
- Studer, J. J. (2014). Exploring the experience of biological children of foster parents: their views on family as adults.
- Williams-Mbengue, N. (2016). The social and emotional well-being of children in foster care. In *National Conference of State Legislatures*.
- Vatansever Bayraktar, H., Girgin, S. (2018). Türkiye'de 2005-2018 Yılları Arasında Eğitim Bilimleri Alanında Örgütsel Adanmışlık Konusunda Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6 (77), 239-254.
- Yazıcı, E. (2014). Türkiye'de Çocuk Koruma Sistemi ve Koruyucu Aile Bakım Yönteminde Yeni Yaklaşımlar. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(2), 247-270.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. Baskı), Ankara, Seçkin Yayıncılık.